

Amtmaðurin

sigur okkum frá, at umsónar-
maðurin á Føroyingahavnini
hefur sent »Grønlands Styrelse«
hesa frágreiðing:

«Herved tillader jeg mig
at indberette, at ved min An-
komst til Færingehavnen d. 9.
April d. A. bemærkede jeg,
at Vraget af Kutteren Drelnes
var drevet bort fra Skæret,
hvorpaa den var strandet sidste
Sommer.

Ved at forhole mig hos
Folkene fra Utorkarniut, er-
farer jeg, at Vraget var set
drivende i Isen ved Tvilling-
øerne sidst i Marts, men ikke
siden observeret, hvorfor det
maa anses for sunket.

Saa snart Isforholdene tillæ-
der det, skal Havnen blive
undersøgt, da Vraget vil være
farligt for Sejladsen paa Hav-
nen, hvis det er gaaet ned der.

Kutteren Tjaldrið, der staar
i Møllers Vig, kan endnu ikke
besigtes, da den er inde-
frosset i Isen.»

Tórshavnar havn.

26. mai Pluto, sleipari, við einum
sandpumpara til Vestmanna-
oynnar, Turid 23.000, Sólarris
33.000, 28. Høgur ár Hamborg
og Hull við stykkjagóði, 28.
Ógur við 46 kalvum, sum teir
hövdu fiskað við Suduroy, 29.
King Arthur, 18.000, 30. Garnes
norskur dampari, við salti til
Cl. Clementsen. Skálaberg, fór
til Bjarnaoyanna, Seagull 21.000,
Gracie 30.000, Phebe 26.000.

Blómudagur.

«Føroya felag móti tuberklá-
sjúku» hevur sín árliga »blómu-
dag« hósdagin, og blómurnar
kosta sum vant 10 øyr. — Tað
er eitt stórt og gott arbeið, hetta
felag hevur avrikað fyri at hjálpa
teimum, ið tuberklar hava, og
næstingum; tí eiga øll at veita
felagnum tann stuðul, tey eru
før fyri.

(Úr Suduroy).

Føroyskur politikkur.

I brátt ein mannsaldur hevur
føroyskur politikkur snúgva seg
um samband og sjálvstýri. Herum
hevur ofta staðið hart stríð. Ein
kendur sjálvstýrismaður segði
um hetta stríðið, at sjálvstýris-
menn í øll tey árin, síðani
stríðið byrjaði, hövdu drigið
sambandsmenn aftaná seg eins
og ein maður leiðir eina kúgv.
Í vissum førum kann tað vera
rætt. Sjálvstýrismenn hava altíð
verið fúsir at fremja móður-
málans rætt, men har hava
sambandsmenn altíð sett fótur í
spenn móti. Tó at sambands-
flokkurin í hesum fótur-spenn
politikki hevur havt alla ta
ljóðskaparliga sovandi fjøldina í
líð við sær, hevur tað eydnast
sjálvstýrismonnum at draga sam-
bandið hópin langt aftaná sær.

Men meðan hetta stríðið mill-
um sambandið og sjálvstýrið er
farið fram, hevur hin minni

Máling Tapet Linoleum

TH. 81. Poul Arne Poulsen.

maðurin her á landi verið
gloymdur.

Arbeidsmenn í øðrum londum
t. d. Danmark, Noreg og Svørki
hava stovnað politiskar flokkar
og sett teirra egnu menn inn í
kommunustýrir og landastýrir,
og nú eru teir komnir so langt
fram, at javnaðarmenn ráða í
øllum Norðarlondum, um ikki
einsamallir, so tó saman við
øðrum frísinnaðum monnum.

Nú fyrstani eru arbeidsmenn
her á landi farnir at rembast
við og fáa eyguni upp fyri, at
eisini her á landi má nakað
gerast fyri hin minna mannin.

Arbeidsfólk strevast á land-
inum, og fiskimenn á sjónum,
ikki bert sleipa og streva, men
seta lívið í vága fyri at bjarga
sær og sínum fðina og halda
heila landinum uppi. Men aðrir
strúka avstað við vinninginum,
og fiskimenn fáa tann minsta
partin. Tað má vera nógv fyri
at vita sær hjá monnum, sum
nú í vár hava bært móli stormi
og havðin og mangar hava sæð
deyðan fyri eygunum, at teir
og teirra kona og børn skulu
einki vita sær utan armód og
neyð einans av ringum stýri í
landinum.

Hevði loftingið havt stør-
handil við øllum, sum nýtist
umborð í skipunum og hjálpt
reiðarunum at sett fiskin bein-
leiðis, so kundi millumhandl-
ara ágóðin komið Føroyingum
tilgóðar, og tá kundu reiðarar
havt ráð at latið fiskimenn fligið
meira fyri fiskin og meira pro-
centir eisini.

Hevði loftingið hjálpt fiski-
monnum og arbeidsmonnum at
stovna brúksfelag runt um í
landinum, so kundu vorurnar
fingist ein stóran part tilgulari.

Men meðan eg tali um brúks-
felag, kann eg ikki lata vera at
nerta eitt sindur við Føroya
Fiskimannafelag. Hovdu fram-
fúsir menn havt stjórnad hesum
felag, so kundu brúksfelag fyri
langari tíð síðan verið stovnað
í hvørjari bygd í Føroyum; men
tíverri hava okkara fiskimenn
verið so stuttskygdur, at teir
hava valt afturhaldsmenn at
stýra Føroya Fiskimannafelag.

Tá fiskimenn kunna gera tað,
at teir velja afturhaldsmenn at
stýra teirra felag — teirra orga-
nisatión — so er tað ikki loðið,
at teir velja afturhaldsmenn at
stýra í landinum, og so er tað
ikki loðið, um fiskimenn fáa
sviðið soð fyri all teirra strev
og stríð. Tíbetur er ein partur
av okkara fiskimonnum vaku-
aður og dugir at siggja tann
stóra órætti, sum hin minni
maðurin her á landi má líða.

Tað ræður nú um, at til, sum
vaknaði eru, royna allastaðni,
har til koma millum tykkara
kammeratar, at tala við teir og
royna at fáa teir at siggja tann
órætti, tí líða av tí, at afturhalds-
menn ráða í landinum. Herum
skal eg skriva meira í næsta
blað.

J. H. Danbjørg.

Katóliska kirkjan og Absalon Joensen.

Harri Absalon Joensen gevur
í »Dimmakettinge« nr. 35 eina
ráðandi mynd av sær sjálvum
sum soguskrivara í dominium
við sornkonuni, ið blakar kornið
í kóstin og goymir dumbuna.
Øll hansara grein til verju fyri
hjartabarnið, katólisku kirkjuna,
er ikki annað enn dumba. Ein
kemur straks at minnst aftur
á orðatakið: »Tungt er at hoyra
I«, tá ein tilfíkur
maður treður fram og við einum
erpinum handakasti sópar alt,
mólstøðumenninir framsett, til
stóis, og so vísur tað seg, at
hesin ermi vísdamaðurin, ið
ger linar til boðberarar av »en
halvstuderet Seminarisme«, ikki
kann móltprógva ein einasta
av teirra pástandum. Hansara
móltprógvi eru bert almennir
tosingarhátitir av sama slag, sum
nunnurnar kunnu læra óvitarnar
í Villumslá.

At Absalon Joensen ikki hevur
meira skil á søguni, enn kúgv
uppá »sinnops«, sýnir hansara
vakra ævintýr um kirkjuna sum
fremjara av upplýsing. »Hvor
der var Personer, som ærligt
længtes efter Oplysning, der var
Kirkens Mænd altid rundhaan-
dede at give den Oplysning, de
sød inde med.« Hvussu villug
kirkjan hevur verið at gívið og
tikið móti andsmentan, sæst av
hennara stóðu t. d. til Kopperni-
cussar læru. Bert deyðin bjargaði
honum undan teirri »vælsignis-
ríku víðferð«, kirkjan hevði reitt
honum: fyrst píndur á tann
mest djóriska hátt og síðani
steiktur á tí »tradisjonella«
kirkjulina bálinum! So heppin
var ikki Giardano Bruno. Hann
lótu eftirlýgjararnir av kærleiks-
og friðsøðarunum, Jesus av
Nazareth, stíkjia til Guds æru!
Galileo Galilei hevði fligið somu
lagu, um hann ikki, píndur og
plágaður av Kristi tennarum, og
gamal sum hann var, hevði
tikið síni orð aftur. Hetta eru
bert trí tey kendastu domini
av í 100.000 tali, og tey prógva
skiluliga, hvussu villug kirkjan
hevur verið til at tikið við lær-
dómi; og harav kann ætlast,
hvussu mikið tann mentan hevur
verið verd, hon hevur kunnað
gívið frá sær. Á tí grundarlagi,
hesir tryggir omanfyri nevndu
andskappar løgdu, byggir heim-
urin í dag, og ikki á søgum um

»halgar menn og kvinnur«, hvor
av helvtin eru brotsmenn av
versta slag.

A. J. tekur Luther, Melancthon,
Zwingli og Calvin, sum prógvi
fyri, hvussu hátt mentaðir kirkju-
og klosturskúlarin vóru, og
sigur, at eingin protestantur hevur
náað teimum í lærdómi enn.
Men hesir menn hava jú nett-
upp lýst klostur og kirkju til
til heljar; og hvat teirra mentan
viðvikur so vóru teir bert børn
av síni tíð og ikki vísari enn
so, at teir vildu nýta mákt fyri
at fremja teirra læru. Calvin læt
enná hin viðgitta læknan,
Serval, brenna, ein skammblettur,
sum ikki vaskast av honum, og
eitt prógvi fyri, hvussu lítið hann
í grundini var mentaður. Hevði
hin katóliska kirkjan haft valdið
sum vilja, stóðu vit óivað ikki
nógv hegri enn Calvin í dag;
men takkað verið — um ikki
beinvegis so óbeinvegis — Luther
og hinum trúbotarunum, ið
brutu hennara einaveldi, hevur
altíð verið nakað av andsfrelsi
í Vest- og Norðeyropa; og hesi
lond hava ført heiminn fram,
meðan Sudureuropa — har hin
katóliska kirkjan hevur hólast
og við sínum oyðandi fangorm-
um og goysan av villandi sorta
drap alt andsfrelsi — líka til
okkara tíð lá sokkið niður í
armód og yvirtrúgv og hvor frí-
sinnaður tanki týndur við morð
og báli.

»Sjálvt hundur skal hava sín
rett.« Tað var víst ein tíð, tá
pávarnir gingu á odda við allari
mentan, »renessance«-tíðin. Men
tá vóru teir ikki katolikkar men
fullgðir heidningar, sum t. d.
Leo 10, ið skal hava sagt:
»Evintríð um Kristus hevur
verið til ómetuligt gagn fyri
okkum prestar.«

So sigur A. J. at enda tey
vísdómsorð, at kirkjan fylgir við
tíðini og er enn líka ung og
frísk. Já, tað skal hann hava
rætt í! Sjálvt í svartasta miðal-
öld hövdu pávarnir, ið, teir
kúgaðu kongar og keisarar, so
mikla skomm í sær, at teir ikki
settu seg javnar við Gud! Men
út móti okkara tíð, nú tað
gongur niður á bakka við stør-
lop hjá teirri katólisku kirkjuni,
og øll autoritetstrúgv er undir-
grivin, taka teir á fundi í Rom
1870 og gera pávan syndarfrían!
altso javnan við Várharran! Slíkt
eru jassar. Eitt sindur hava teir
óivað smæðst yvir sína orvitis
gerð, tí — fyri ikki at gera
mismun — so tóku teir og
reinskaðu allar syndir av Mariu
moy eisini! Tað einasta nú ið
eftir er, er at vídtaka, at pávin
skal ongatíð doyggja; og tað
mæn ivaleyst vera eitt spæl hjá
katolikkunum, særliga nú A. J.
er komin teimum til hjálpar.

Kann A. J. nakra staðið úr
biblium prógva, at slíkt sinnssjúkt
geip er eftir boðum Jesus av
Nazareth? Hann, ið gjordi seg

so líflán, sum hugast kann, og
sum segði, at tann, ið seg sjálvan
setti niður, skuldi hann seta
hátt, og hann, ið setti seg sjálvan
hátt — sum til domis pávin —
skuldi hann seta niður!

Nei, katóliska kirkjan er ikki
ung og frísk. Hon stendur enn
við báðum heimum í svartastu
miðalöld. Tað gevur at bíta, at
enn tann dag í dag, klandrast
ymiskar kirkjur í katóliskum
londum um, hvor ið hevur tann
rætta skrokkin av hesi ella hesi
halguni. Skal ein taka slíkt í
álvara, — og tað gera katolikk-
arnir — mugu einstakir »heilgile-
menn og kvinnur hava haft eini
4—5 høvd umframt 40—50 fingrar
og bein hareftir! tí so nógvir
línir eru oftast goymdir og
kannaðir sama eigarmani. Og
tí hesar gomlu leggi, — ið
óivað ofta eru av dráps- og
ránsmonnum, tí teirra línir vóru
lættastir at fáa fatur í í gomlum
døgum, — verður biðið í størstu
»andagt« víða hvor, meðan
prestarin úthýla syndanóðir til
tey trúgvandi. Av Jesusar krossi
gøyma katolikkarnir so nógvur
»ektadur« sneisar, at var alt
sannað saman í ein dunga, vildi
tað verið fleiri skipsfarnar! Men
kirkjan er ung og frísk og fylgir
við tíðini, sigur A. J. A. J. er
antún sum sogumaður ein trúgvur
eftirlýgjari at Ignatius Logala,
— ið kerir, at »tá tín fyrstøðu-
maður sigur, at nakað er svart,
so skalt tú svorja uppá, at tað
er svart, sjálvt um tað so er
hvítt!« — ella hevur hann
ikki meira skil uppá kirkju-
verðaldarsøgu, enn hundur uppá
heilgígðom. Og tá má eg ráða
honum til, sum orðatakið sigur:
»Skomager bliv ved din Læst!«

P. F. Joensen.

Spanska.

Av tí, at tey tíðindi ganga
her um leiðir, at eg skal hava
borið spansku sjúku higir í
oyanna, skal eg loyva mær at
greiða frá víðurskiftinum hesum
viðvikjandi.

Eg fór í míni páskafríð norður
til Klaksvíkar at halda páskir.
Komin hagar, frætti eg um ein
og annan, ið sjúkur var, men
av tí, at »influenza« vanliga
plagar at ganga hesa ársins tíð,
hugsði eingin um nakað annað,
og tá ið læknin har norðuri
eisini gav tað út fyri hesa sjúku,
hugsði eg ikki meira um tað,
tí eg hevði verið sjúkur av
influenza beint frammanundan.

A ferðini suduraftur kundi eg
meg ikki heilt frískan, og komin
til Vágs fór eg beinan vegin til
læknaus, men hann segði seg
alls ikki kunna finna nakra
sjúku við mær og helt fyri, at
eg var frískur. — Tá ið nú
læknin hevði sagt meg at vera
frískan, helt eg meg bert vera
ferðamóðan; men tá ið eg kom
út til Porkeris, kundi eg meg
so máttleysan, at eg mátti í
song, og lá eg so ein dag
sjúkur har.

Um hetta er spanska, eg havi
havt tann dagin, er mær ókent,
men sjálvt um so er, ivist eg
ikki í at øll rættshugsandi fólk
vilja geva mær viðhald, tá ið
eg haldi meg hava gjørt mína
skyldu, tí tá ið læknarnir søgdu
meg at vera frískan, hvussu
kundi eg so vita, eg hevði spansku?

Meinhard Johansen, Hov.